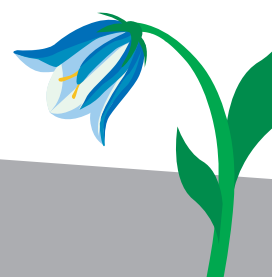

Rejserapport om – Ældretalsmandens orienteringsrejse til Upernavik

1. Indledning

Ældretalsmanden har været på sin første orienteringsrejse i Upernavik i 2022, for at undersøge ældres forhold i Upernavik. Orienteringsrejsen skete i dagene fra den 17. til og med den 22. maj 2022, hvor jeg bl.a. besøgte alderdomshjemmet, og enkelte borgere i deres bopæl og afholdt borgermøder.

Vi arrangerede 2 borgermøder i Forsamlingshuset i Upernavik. I borgermøderne gav vi ældre og deres pårørende mulighed for en individuel juridisk rådgivning, i forsamlingshuset i dagene den 18. maj samt 21. maj, og det samme for beboerne i alderdomshjemmet i Upernavik den 18. maj 2022 og 21. maj 2022.

Siden efteråret 2021 har jeg fået flere klager fra ældre borgere i Upernavik. Af den grund har jeg besluttet at foretage orienteringsrejse, for at se nærmere på ældres forhold og forvaltningens og alderdomshjemmets håndtering af sager i Upernavik. Vi talte med afdelingsleder på Familieområdet i Upernavik, jeg talte også med alderdomshjemmets leder om forholdene på alderdomshjemmet. Og ikke mindst talte vi med beboerne i alder-

domshjemmet og med hjemmeboende ældre borgere og deres pårørende. Jeg gav direktøren for Forvaltning for Familier i Avannaata Kommunia mulighed for at komme med bemærkninger om den viden jeg opsamlede og mine observationer i orienteringsrejsen.

I orienteringsrejsen deltog Ældretalsmand Inga Egede samt jurist Najattaaq Mathiassen.

Oprindeligt skulle vi tage til Kullorsuaq som en del af orienteringsrejsen til Upernavik og det blev ellers forberedt. Rejsen blev aflyst grundet tåge i Kullorsuaq og i stedet ændrede vi rejseplanerne og rejste til Ilulissat den 22. maj 2022 og overnattede der og havde et dagsophold. Den 23. maj 2022 om morgenen besøgte vi beboerne på alderdomshjemmet Unganartog i Ilulissat. Samme dag afholdt jeg formiddagsmøde med direktøren for Ældreområdet samt sagsbehandler indenfor BSU-området. Om eftermiddagen mødte Ældretalsmanden ældre borgere i Ilulissat og gav dem mulighed for individuel juridisk rådgivning i kulturhuset Sermermiut i Ilulissat.

5. Ældretalsmandens generelle syn og vurdering af alderdomshjemmet i Upernavik

Ældretalsmanden bemærker at de ældre virker tilfredse med at bo på alderdomshjemmet, og at plejepersonalet giver dem tryghed, ved at udvise stabilitet i fremmøde på arbejdspladsen. De fysiske mangler på alderdomshjemmet i Upernavik, giver begrænsninger for beboerne da de ikke kan komme ud derfra. Under fællesmødet den 18.05.2022 giver de ældre udtryk for at, at den manglende tidsramme, for hvornår elevator og bilens lift bliver repareret gør dem utrygge, fordi de ikke kan bevæge sig udenfor alderdomshjemmet, uden elevator og bil.

Til tider kan manglen på plejepersonale, give et negativt præg på de ældres syn på alderdomshjemmet. Generelt er beboerne tilfredse med have fået værelse i alderdomshjemmet, men bygdeboere der er flyttet til Upernavik, savner deres familie og føler sig ensomme.

Efter beboernes vurdering er der flere graverende fysiske mangler på alderdomshjemmet, som beboerne ønsker bliver rettet. Det drejer sig om reparation af defekt elevator, der medfører at kørestols- og rollatorbrugere udelukkende kan bevæge sig på 1. salen. Der er ældre der slet ikke kan bevæge sig udenfor bygningen og har kun udgang til altan på 1. sal, for at få frisk luft. Især beboere med kørestol er ramt af bilens defekte lift og har været isoleret i over et år af den grund.

Flere beboere udtrykker bekymring og utilfredshed over defekte ringeklokker i alderdomshjemmet, da flere beboere er ramt af lammelse og er immobile og en enkelt lider af hjertesygdom. Jeg bemærker at denne mangel er alvorlig, da plejepersonalet ikke kan høre immobile beboere ringe, når de har brug for hjælp. Direktøren på ældreområdet er kontaktet, for at få en opfølgning af udbedring af denne mangel.

Der er en defekt personbil med lift, som bruges til kørsel af kørestols- og rollatorbrugere, der har været itu i over et år. Det medfører at beboerne i al-

derdomshjemmet ikke kommer ud til familien i byen eller ud til andre ærinder i byen. De er derfor afhængige af andres hjælp og velvilje, når de har brug for at blive kørt til byen.

Alderdomshjemmets leder er kontaktet for at få en opfølgning af ovenstående, se afsnit 15, 3. afsnit. Direktøren på ældreområdet er ligeledes kontaktet, for at få en opfølgning vedrørende alderdomshjemmets defekte bil. Se afsnit 6.d. samt 11.a, med underrubrikken "Bil".

Geografisk er Upernavik bestående af meget stejle klipperformationer og byens infrastruktur er præget af dette, og det betyder meget stejle og ufremkommelige veje, for ældre og andre gangbesværede borgere. Der findes ingen hyrevogne i Upernavik og det gør at ældre gangbesværede beboere i Upernavik alderdomshjem, slet ikke kan bevæge sig udenfor, når alderdomshjemmets eneste bil er i stykker. Medmindre ældre har pårørende eller bekendte der ejer en bil eller har en tjenestebil, kan de ikke komme rundt i byen. Ældretalsmanden vurderer at manglen af bil, har vidtgående konsekvenser, da det medfører at ældre er bundet i deres værelser i alderdomshjemmet, som begrænser deres personlige frihed.

Ved samtaler med pleje og køkkenpersonalet er det min opfattelse, personalet er glade for arbejdet med ældre beboere, og giver ældre den omsorg de har brug for. Ledelsen har været den samme i rigtig mange år og er en ildsjæl, der vil de bedste for de ældre beboere og har hjertet på rette sted. Det er ældretalsmandens vurdering, at ledelsen mangler opbakning fra højere oppe i hierarkiet i den kommunale forvaltning, hvad angår mangler i alderdomshjemmets fysiske udstyr.

Plejepersonalet er stabilt og er generelt glade for deres arbejde med ældre, dog er utilfredshed med deres fysiske arbejdsmiljø herskende, grundet defekt elevator, defekte vaskemaskiner og tørretumbler,

kølerum og ringeklokker. Førnævnte har været i stykker i over et år og medfører at personalet går rundt med store gryder med kogende mad fra kølder til 1. sal, med risiko for arbejdsskade.

Lokalerne er lidt mørke og triste, men fremstår generelt som rene og klimaet er god.

Det er Ældretalsmandens vurdering, at den øverste ledelse i Avannaata kommunia bør have handlet på fysiske mangler, på et meget tidligere tidspunkt end det er tilfældet. Alderdomshjemmet har en de-

fekt bil med defekt lift og defekt elevator og defekte ringeklokker, og defekt kølerum samt vaskemaskiner og tørretumbler der i visse tilfælde ikke har fungeret i over 1 år.

Efter samtale med enkelte medarbejdere, udtrykker de bekymring for at få arbejdsskader, grundet tunge løft af henholdsvis immobile ældre ned ad trapper samt tunge gryder og andet tungt materiale og arbejdsudstyr.

6. Forklaring af fysiske mangler i alderdomshjemmet

6.a. Defekt elevator

Den eneste elevator på alderdomshjemmet, som er til rådighed både for beboere og personale har ikke fungeret i over et år. Dette medfører at gangbesværede ældre der bor på 1. sal, ikke frit kan bevæge sig og er tvunget til at blive på 1. sal.

De kan hverken komme rundt i alderdomshjemmet eller sågar komme ud derfra af sig selv, medmindre personalet bærer ned dem ad, de forholdsvis stejle trapper fra 1. sal.

6.b. Defekte ringeklokker

Alderdomshjemmets ringeklokkesystem fungerer ikke, når bare to beboere ringer på én gang. Jeg bemærker at ældre er bekymret over at ringeklokkerne ikke fungerer, når de forsøger at få hjælp fra personalet. På baggrund af denne mangel, kan beboere i alderdomshjemmet opleve at personalet ikke kan kontaktes, når der opstår situationer, eks. ved pludseligt opstået sygdom, hvor det er nødvendigt at få hjælp fra plejepersonalet.

6.c. Defekte vaskemaskiner, tørretumbler og kølerum

Der er 3 vaskemaskiner i Upernavik alderdomshjem og 2 tørretumblere. Ud af 3 antal vaskemaskiner fungerer 2 vaskemaskiner ikke, det forklarer lederen af alderdomshjemmet i en rundvisning. Vaskeriet kan ikke vaske beboernes vasketøj optimalt og ældre beboere må vente længere tid, på rent vasketøj. Jeg bemærker at defekte maskiner, kan medføre mangler i forhold til de ældres hygiejne.

Tørretumbleren har været defekt i 5-6 måneder, derfor må vaskeriet lufttørre ældres tøj og sengetøj.

Kølerummet er også i stykker og fungerer derfor ikke. Lederen af alderdomshjemmet forklarer at, der er mindre køleplads til letfordærlig mad.

6.d. Personbil med defekt lift

Alderdomshjemmets eneste bil med en lift, der anvendes af samtlige beboere og personalet i alderdomshjemmet, har ikke fungeret siden foråret 2021.

Derfor har beboere med kørestol og brugere af røllator der er gangbesværede, ikke haft mulighed for at komme ud fra alderdomshjemmet i mere end et år. Ældre er afskåret i at besøge deres voksne børn, der bor i byen eller blive kørt til diverse ærinder i byen. Den manglende bil indskrænker de ældres fysiske bevægelse i byen.

6.e. Lokalernes vægge og øvrige fysiske omgivelser i alderdomshjemmet

Der hænger ikke ret mange billeder og malerier på væggene i alderdomshjemmets fællestuer som spisestue og kaffestue. Væggene fremstår som om de ikke

har været malet i nogen tid. Lederen forklarer at indvendig maling af alderdomshjem, sker som led i en generel indvendig renoveringsplan af alderdomshjemmet, når der er behov.

Det er vilkår som beboere og personalet på alderdomshjemmet i Upernavik har levet med i det seneste år.

7. Fællesmøde den 21. maj 2022

Vi afholdte endnu et fællesmøde i Upernavik forsamlingshus lørdag den 21.05.2022. Blandt deltagerne til fællesmødet i Upernavik forsamlingshus, deltog læge, Hanne Brandtbjerg, der var læge i byen i en kort periode.

Hanne Brandtbjerg oplyste under en samtale med mig, at det lokale Sundhedscenter i Upernavik kun ville være åbent i dagtimerne fra uge 24 2022, på grund af personalemangel på Sundhedscenteret.

Da vi på Ældretalsmands sekretariatet, på baggrund af en personlig henvendelse fra en borger i Upernavik, var bekendt med, at en ældre dement borger, på grund af pladmangel på alderdomshjemmet, boede på Sundhedscenteret, fik jeg efter hjemkomst til Nuuk forelagt oplysningen, overfor regionslæge i Avannaata Kommunia, Peter Vedsted.

7.a Regionslægens svar

Regionslæge i Avannaata Kommunia, Peter Vedsted, bekræftede at Sundhedscenteret i Upernavik kun ville være åbent i dagtimerne fra uge 24 i 2022. Regionslæge oplyste endvidere, at det er kommunens ansvar at varetage pasning og omsorg for den ældre demente borger, der nu ikke længere kunne bo på Sundhedscenteret, indtil der bliver plads på alderdomshjemmet.

Jeg fik forelagt den ældre demente borgers situation overfor Direktør for forvaltning for familier i Avannaata Kommunia, Aviâja Madsen. Hun svarer:

- Jeg kan ikke besvare spørgsmålet, da sagen vedrører en personsag.

Senere, i juni måned 2022, fik vi en opfølgning på den ældre demente borgers situation, da den ældre demente borgers datter ringede og oplyste os, at hendes demente far havde fået plads på alderdomshjemmet i Upernavik.

8. Beboernes klager over forhold på Alderdomshjemmet

Under fællesmødet i kaffestuen, hvor 10 til 12 beboere på alderdomshjemmet deltog, ytrede beboerne om flere forhold og vilkår, de har svært ved at acceptere.

8.a. Jeg har ikke været udenfor alderdomshjemmet siden juni 2021. Det er trist at jeg ikke har kunnet komme ud så længe. Det er også ensomt at sidde inde i så lang tid, men da det er de betingelser vi lever under, har jeg affundet mig med situationen, siger 82-årige kvinde, der sidder i kørestol på grund af lammelse.

8.b. Efterfølgende er jeg på besøg hos den 82-årige beboer i hendes sparsomt møblerede værelse på alderdomshjemmet. Der hænger billeder af hendes familie på væggen.

Beboeren der er fra bygden Innaarsuit, har 5 børn, 12 børnebørn og 9 oldebørn, der alle bor i Innaarsuit.

Den 82-årige blev overflyttet til Upernavik alderdomshjem i 2021. Pågældende har ingen familie i Upernavik, og får derfor meget sjældent besøg.
- *Indtil jeg blev lam opholdt jeg mig altid uden-dørs, imens jeg boede i Innaarsuit. Derfor er jeg meget ked af, at jeg blev overflyttet til Upernavik alderdomshjem, siger den 82-årige kvinde.*

8.c. Flere beboere klager over at ringeklokkerne på deres værelser ikke fungerer, når flere beboere ringer efter hjælp på én gang. Det har medført at beboerne ikke kan få hurtig hjælp, når de har brug for det.

- Det, at der ikke kommer personale hurtigt, når jeg ringer på ringeklokken, kan være livstruende for mig, da jeg har dårligt hjerte, udtaler en 86-årig kvinde, der er flyttet til alderdomshjemmet pga. hjertesygdom. Hun fortæller at hun er flyttet til alderdomshjemmet, netop fordi hun kan få hjælp, når det bliver nødvendigt.

- *Jeg var syg i flere dage og ringede fra værelse 17, og ringede forgæves i over 1/2 time og der kom ikke personale og hjælp mig, forklarer 84-årig mand, der er flyttet til Upernavik alderdomshjem fra Tasi-usaq. Han er flyttet til alderdomshjemmet, da han er blevet ramt af alvorlig sygdom, fordi kommunen i bygden og hans familie ikke længere kan hjælpe ham.*

- *Jeg vil gerne vide om plejepersonalet overhovedet kan høre ringeklokkerne? Ringeklokkerne bliver ikke hørt af plejepersonalet, og bliver ikke repareret. Da jeg som skatteborger også betaler skat, vil jeg jo gerne have at ringeklokkerne i alderdomshjemmet skal være i orden, for vores sikkerheds skyld. Vi kan ikke kun være valgfæsk.*

Desuden mangler vi elevator og ikke mindst befordring da bilen også er stykker, der er jo ingen taxa i byen og derfor kan vi ikke komme nogen vegne.

- *I Tasi-usaq er der ingen der ønsker at arbejde med ældre, de vil hellere arbejde i fiskefabrikken. Jeg er interesseret i at vide om der er tilstrækkelig med personale i alderdomshjemmet og om de har uddannelse?*

9. Personalets arbejdsvilkår og de fysiske mangler på arbejdspladsen

Vi har haft flere samtaler med køkken- og vaskeri-medarbejdere på alderdomshjemmet, der ytrede sig om de dårlige fysiske arbejdsforhold de arbejder under, grundet ødelagte arbejdsredskaber på alderdomshjemmet.

Her nogle eksempler:

1. Alderdomshjemmets personvogn med tilhørende lift har været itu i mere end et år. Det har medført at de gangbesværede beboere, ikke har kunnet bevæge sig ud af alderdomshjemmet i mere end et år.
Den ikke fungerende personbil står udenfor alderdomshjemmet. Personbilen der har en lift er beregnet til kørestolsbrugere og har plads til 5-6 passagerer.
2. Elevator på alderdomshjemmet har været defekt i mere end et år. Jeg bemærker at elevator ikke har fungeret i mere end et år, har medført at de 5-6 beboere der benytter kørestol og rollator ikke har haft mulighed, for at komme ud af alderdomshjemmets 1. sal i over 1 år. Disse beboere har kun haft mulighed for at komme ud og få luft på en altan, der er beliggende på bygningens 1. sal.

Der er tale om trapper, hvor der ikke er tilstrækkeligt med fysisk plads til to-tre ansatte at bære en kørestolsbruger og trapper som er svært tilgængelige for flere ansatte, at bære kørestolsbrugere ned ad.

Personalet har i over et år båret både ældre fra 1. sal til salen, samt store gryder med kogende varm mad fra kælder til sal og 1. sal, for at besøge beboerne på alderdomshjemmet.

3. Nødvendige arbejdsredskaber som to vaskemaskiner ud af tre, har været i stykker siden starten af 2022. Også en tørretumbler ud af to er i stykker. Et stort kølerum der ligger i et kælderum fungerer heller ikke.

At disse nødvendige arbejdsredskaber der ligger i kælderen, hvortil man skal ud af huset for at komme hen- har været itu, nu i mange måneder har været til stor gene for køkken- og vaskeri-personalet på alderdomshjemmet.

4. Da køkkenet og vaskeri ligger i kælderen, har vi vinteren igennem været nødt til at bære på tunge og varme gryder, opvask, vasketøj og meget mere op og ned ad udendørs liggende trapper mange gange om dagen. Det hårde arbejde og tunge løft op af ned af trapper mange gange om dagen i op til minus 30 grader, har medført smerter i arme, ben og led for de fleste af os, der arbejder i køkkenet og vaskeriet.

- Det er meget usundt, og det er meget dårlige arbejdsforhold, siger 40-årige Anne Louise Dalager, der arbejder som køkkenmedhjælper på alderdomshjemmet.

10. Samtale med leder

Efter mødet med beboerne den 18.05.2022, fik undertegnede mulighed for at få en samtale med leder på alderdomshjemmet, Sara Karlsen. Leder fik uddybet problematikkerne der er kommet frem under fællesmødet med beboerne.

Sara Karlsen forklarer at personbilen med lift har været i stykker siden foråret 2021. Indtil oktober 2021 kunne personbilen bruges til transport af indkøb m.m., men ikke til transport af beboerne, da det var for farligt at benytte personbilen til transport af beboerne.

- Jeg fik allerede i foråret 2021 kontaktet leverandøren, Avannaata Kommunia samt Departementet for Sociale Anliggender om personbilen ikke fungerer. Leverandøren havde også kontaktet teknisk chef i Avannaata Kommunia over flere gange. Men leverandøren der opholdt sig i Upernavik i maj 2022, har forklaret mig at teknisk chef i Avannaata Kommunia var stoppet med at svare på hans henvendelser om personbilen. Derfor kan personbilen ikke køre, forklarer Sara Karlsen.

10.a. Elevator regelmæssigt itu

Om elevatoren der har fungeret mere end 30 år, siden alderdomshjemmet blev taget i brug, forklarer leder på alderdomshjemmet.

- Elevatoren gik regelmæssigt i stykker indtil den igen gik i stykker i foråret 2021. Siden har den ikke fungeret, og det er et meget stort problem, ikke kun for beboerne på 1. sal, der ikke har mulighed for at komme ud, men heller ikke mulighed for at samles med andre beboere. Men også for personalet, der må bære tunge løft af både madvarer, opvask og vasketøj fra kælder hvor køkken og vaskeri ligger, siger Sara Karlsen.

Sara Karlsen forklarer at hun siden foråret 2021 har meddelt Teknisk afdeling i Region Avannaa om elevatoren, og har haft kontakt til et VVS-firma, også siden foråret 2021.

- Jeg har meddelt Region Avannaa om vores problemer med elevatoren allerede foråret 2021. Jeg skrev også til Departementet for Sociale Anliggender og Arbejdsmarked den 24.03.2022.

Her er et udpluk af Sara Karlsens brev til Avannaata Kommunia og Departementet for Sociale Anliggender og Arbejdsmarked. (citater udpluk.)

Citat: "Kørestolsbrugere der bor på 1. sal, kan ikke komme ned til fællesspisesalen i stueta-gen. De kan ikke komme ned til det store fællesrum for at spise og deltage i fællesarrangementer i spisesalen. De spiser derfor i et lille trangt rum på 1. salen, imens andre vælger at spise alene i deres værelser.

Når vi skal bringe beboere på lægebesøg, må flere personale bære beboerne ned ad trap-perne. Og dét at personalet må bære tunge løft, er sikkerhedsmæssigt uholdbart for hverken overfor beboerne eller personalet".

Citat slut.

Sara Karlsen har også udfyldt APV² skema dateret den 24.03.22. APV-skemaet er sendt til Avannaata Kommunia og Departementet for Sociale Anliggender og Arbejdsmarked.

Sara Karlsen oplyser under undertegnede 2. besøg fredag den 20.05.2022, at hun havde haft kontakt til elevatormontør i Ilulissat.

- Da der nu er skaffet reservedele til elevatoren, har en montør fra Ilulissat kontaktet mig, og lovet reparation af elevator, så snart reservedele ankommer. Jeg er ikke klar over om reservedele ankommer med årets første skib i slutningen af maj, eller senere, oplyser Sara Karlsen.

² Forkortelse af: "Arbejdspladsvurdering"

Alle virksomheder med ansatte skal udarbejde en skriftlig arbejdspladsvurdering (APV). APV'en er virksomhedens eget redskab til at holde styr på arbejdsmiljøet.

Uddrag hentet fra: <https://at.dk/arbejdsmiljoearbejdet/apv-arbejdspladsvurdering/hvad-er-en-apv/>

10.b. Vaskemaskiner og tørretumblere

Om de to vaskemaskiner ud af tre, samt en tørretumbler ud af to, der ikke fungerer samt kølerum der heller ikke fungerer, siger Sara Karlsen:

- Vaskemaskinerne og tørretumblerne har været itu siden tidlig forår 2022. Derfor har jeg været nødsaget til at overskride varekøbsbudgettet og bestilt nye industrimaskiner. Jeg forventer de ankommer med skib snarest. Det store kølerum har været i stykker siden februar 2022. Da der ikke er montører i byen, har jeg købt et nyt stort køleskab, der skal ankomme med en af de første anløbne skibe.

10.c. Ringeklokkesystemet

Om defekte ringeklokker, når de ældre har brug for hjælp fra personalet, siger leder på alderdomshjemmet:

- Ringeklokkesystemet er gammelt og virker ikke optimalt. Lyset kan ikke tændes, når to beboere ringer på én gang.

Sara Karlsen siger, at de (Forvaltningen for Ældreområdet i Avannaata Kommunia i Ilulissat) der laver budget for alderdomshjemmet i Upernavik, ikke ser og heller ikke ved, hvilke forhold der budgetteres for mht. alderdomshjemmet, når de laver budgetter.

- Derfor overser de finansieringsansvarlige meget ofte vores ønskebudget, siger Sara Karlsen.

11. Avannaata Kommunia arbejder på at anskaffe ny bil og reservedele til elevator

Ældretalsmanden har sendt forespørgsler til Avannaata Kommunia vedr. forholdene på alderdomshjemmet i Upernavik.

Men forinden vi fik vi sendt forespørgsler til Direktør for Forvaltning for familie, Aviåja Madsen fik vi forelagt forholdene på alderdomshjemmet i Upernavik, for afdelingsleder for familieafdelingen i Upernavik, Lydia Knudsen Løvstrøm. Vi talte med Lydia Knudsen Løvstrøm fredag den 20.05.2022.

11.a. Bil

Til spørgsmålet om hvorfor alderdomshjemmets bil endnu ikke er blevet udskiftet efter et år, svarer Lydia Knudsen Løvstrøm:

- Da bilen på alderdomshjemmet gik itu, fik vi talt med leder på alderdomshjemmet, for at finde en løsning på problemet. Da vi i vores afdeling, ikke havde økonomi til en ny bil, fik vi forelagt problemet til borgerforvaltningslederen i Upernavik, der henviste os til at søge penge til Kommunens Tekniske forvaltning i Avannaata Kommunia. Sidstnævnte svarede at der ikke var afsat midler til tekniske nyanskaffelser. Derefter sendte vi en henvendelse til Direktør for forvaltningen for familie i Avannaata Kommunia, Aviåja Madsen.

Direktør for Forvaltning for familie, Aviåja Madsen, svarer over e-mail den 03.06.2022, at anskaffelse af en ny bil til alderdomshjemmet vil ske hurtigst muligt.

- I forhold til alderdomshjemmets bil, arbejder vi på at få at anskaffet en ny bil. Når der er ting der går i stykker i yderdistriktsområderne, er vi nødt til at løse opgaver over længere perioder, fordi vi oftest skal skaffe de nødvendige redskaber udenbys, eller fra udlandet, skriver Aviåja Madsen.

11.b. Elevator

Elevator på alderdomshjemmet har således også været i stykker siden foråret 2021. Til spørgsmålet om, hvorfor der ikke er blevet handlet på at få repareret elevator på alderdomshjemmet svarer, Lydia Knudsen Løvstrøm:

- Da vi her i vores lokale forvaltning ikke har mulighed for at benytte økonomiske midler, fik vi også i dette tilfælde forelagt problemet til både borgerforvaltningsleder, fagchef samt direktør for Forvaltning for familie i Avannaata Kommunia, for at få en løsning på problemet.

Til spørgsmålet om, hvornår reparation af elevator på alderdomshjemmet i Upernavik vil ske, svarer Aviåja Madsen over e-mail den 03.06.2022.

- Alderdomshjemmet i Upernavik er en gammel bygning, og dermed er det svært at anskaffe reservedele til den lige så gamle elevator. Reservedelene er nu anskaffet, og nu venter vi på at disse reservedele ankommer til Upernavik. Vi regner med at elevatoren igen vil blive funktionsdygtig i de kommende måneder. Vi bestræber os også på, at der bliver etableret en ny elevator i den nye tilbygning.

11.c. Vaskemaskiner og tørretumblere

Aviåja Madsen oplyser desuden at nye industrivaskemaskiner, nye tørretumblere samt nye fryseskabe er ankommet, og skal blot installeres.

11.d. Ringeklokker

Til spørgsmålet om ringeklokkerne der ikke fungerer, siger Direktør for Forvaltning for familie, Aviåja Madsen:

- Ringeklokkerne fungerer ellers til hverdage, og det er kun når to brugere trykker på ringeklokken

på én gang, at lysene ikke tændes. Så hvis ikke systemet skiftes helt ud, vil ringeklokkerne ikke fungere optimalt. Derfor har vi i samarbej-

de med teknik-og miljøafdelingen et mål om at forny hele ringeklokkesystemet på alderdomshjemmet i Upernavik.

12. Borgermøde for ældre og familier i forsamlingshuset

Vi inviterede ældre samt deres familier i forsamlingshuset til et fællesmøde onsdag den 18.05.2022 fra kl. 15:00 til 17:00, hvor cirka 16-18 ældre og familiemedlemmer mødte op.

Her fremlagde undertegnede om oprettelse af Ældretalsmands Sekretariatet og arbejdsopgaver vi

arbejder med på Sekretariatet til daglig. Derefter fremlagde jurist og administrativ medarbejder i Ældretalsmands Sekretariat, Najattaaq Mathiassen, om sine arbejdsopgaver samt tilbød fremmødte om personlig juridisk rådgivning i et separat rum i forsamlingshuset.

13. Ingen rampe i kirke og kommunekontor

Under fællesmødet fremkom nogle fremmødte ældre og familiemedlemmer om nogle problemstillinger.

En 80-årigt kvindelig deltager der på grund af et amputeret ben sidder i rullestol, fortalte om problemer med fremkommelighed i byen.

Hun fortalte at hun ikke kan komme i kirke, fordi der ik-

ke er opsat en rampe i byens kirke. Hun kan heller ikke komme ind i kommunekontoret, da der heller ikke er rampe der.

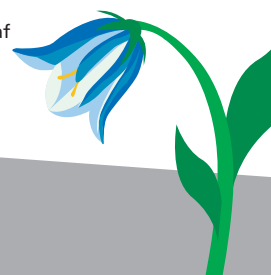
Undertegnede har set at der ikke findes en rampe til Kommunekontoret i Upernavik.

Jeg har forelagt problemet om manglende ramper i både kirken og Kommunekontoret for Aviâja Madsen, der svarer:

- I forhold til manglende rampe i kirken, har jeg svært ved at svare på spørgsmålet, før jeg forelægger problemet overfor menighedsrepræsentationen, skriver Aviâja Madsen, og fortsætter:
- I forhold til, at rullestolsbrugere kan få adgang til Kommunekontoret, ansøger vi hvert år om at få opsat rampe, fordi der ifølge handicaploven § 5³ står, at offentlige myndigheder har pligt til

³ Inatsisartutlov nr. 13 af 12. juni 2019 om støtte til personer med handicap:

§ 5. Alle offentlige bygninger og faciliteter skal så vidt muligt indrettes således, at personer med handicap sikres adgang og brug heraf – Se linket her: <https://lovgivning.gl/lov?rid=%7B2698A112-7216-40DC-9405-E182888A5C8A%7D>

at sikre at rullestolsbrugere skal have adgang til offentlige bygninger. Dette er dog endnu ikke blevet til en realitet. Opgaven om at vurdere, hvordan indgangen til kommunen skal se ud, er

blevet givet til Teknisk Forvaltning. Der er blevet udarbejdet en tegning til en rampe til Kommunekontoret i Upernavik.

14. Utilfredshed over tilførsel af olie og vand

En 78-årig borger, der deltager under borgermødet, udtrykte utilfredshed over kommunens regler, når ældre borgere der bor i egen bolig, skal have tilført ekstra olie og vand til deres tanke i deres hjem, kun kan få tilført 50 liter olie og vand ad gangen.

- Når vi ikke har mere olie eller vand i vinterperioden, kan vi kun få tilført 50 liter olie og 50 liter vand ad gangen. Og når vi skal have ekstra olie og vand, skal vi melde dette én dag før vi kan få det leveret. Det er ikke hensigtsmæssigt at vi kun kan få tilført 50 liter olie og vand ad gangen, fordi det kan være alt for lidt, især i vinterperioden. Og dét at vi skal meddele én dag før kan få fatale følger, når vi løber tør for olie, fordi rør kan fryse til.

De får olieforsyning på 350 liter månedligt, især om natten i vinterperioden, kan de have behov for ekstra tilførsel af dunker olie.

Den 19.09.2022 havde Ældretalsmandens jurist opfølgende samtale med førnævnte borger.

Borgeren forklarede at de blot har stoppet deres anmodning om kommunens transport af olie eller afhentning af vand. Dette er begrundet i at de har fået vandtank i deres hus og ikke mindst fordi de har fået uvedkommende bemærkninger fra kommunen, når de anmoder om afhentning af ekstra dunker olie, som de ikke bryder sig om.

- Derfor har vi indgået en aftale med vores børn om afhentning af ekstra dunker olie, når behovet opstår.

Jeg har forelagt klagen over tilførsel af 50 liter olie og vand ved behov overfor Direktør for Forvaltning for familie, Aviâja Madsen, der skriftligt svarer:

- Det ser ud som om regler om hjemmehjælp der blev anvendt da Qaasuitsup Kommunua bestod, stadig bruges. Denne regel blev benyttet for at lette arbejdet for leverandør af olie og vand, skriver Aviâja Madsen.

Hun forklarer:

- Reglerne om levering af vand og olie til forbrugere flere gange om ugen, blev iværksat for at kunne levere i søndage og helligdage. Altså kan levering af olie og vand ske efter forbrugernes behov. Der er lagt et skema over hvem og hvornår der skal have leveret vand og olie. Nogle får en levering to gange om ugen, imens andre får levering tre gange om ugen.

Derfor kan det ikke være helt korrekt, at forbrugere skal bestille levering dagen før, fordi der følges et skema for levering for de enkelte forbrugere. I vinterperioden når det er koldt, leveres der olie og vand efter behov.

15. Opfølgende samtale vedrørende mangler i alderdomshjemmet

Jeg foretog den 06.07.2022 et opkald til leder på alderdomshjemmet i Upernavik, Sara Karlsen, der oplyser, at hun endnu ikke har fået oplyst, hvornår der anskaffes en ny bil til alderdomshjemmet.

Sara Karlsen oplyser desuden at reservedele til elevator endnu ikke er ankommet, og at elevatoren derfor stadig ikke fungerer, hvilket betyder, at 5-6 beboere der benytter rullestol, endnu ikke kan komme ud af alderdomshjemmet, og at disse kun kan få frisk luft på altanen på 1. sal.

Sara Karlsen oplyser ydermere, at da de endelig fik installeret to nye vaskemaskiner, gik den ene i stykker da den blev anvendt første gang.

- Vi havde også et større problem, da de to nye tørretumblere samt vaskemaskinerne skulle in-

stalleres. Installatører måtte hugge dør og cement i stykker, da maskinerne var for store til dør og dørkarme. Desværre gik den ene industrivaskemaskine i stykker ved første brug, så nu skal vi have anskaffet en ny motor til den.

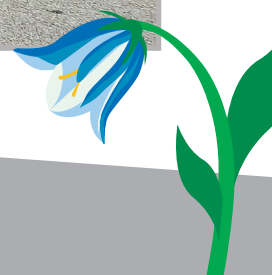
Vi har nu også et andet problem. Køleskabet der skal stilles inde i kølerummet, er for stort. Så nu skal installatører også tage dør ned og der skal hugges i cement, for at installere køleskabet.

Sara Karlsen oplyser også, at hun er blevet oplyst, at ringeklokkesystemet ikke kan skiftes ud, før der installeres et nyt kaldesystem, når den nye tilbygning til alderdomshjemmet tages i brug i juni 2023.

Nuuk den 30. september 2022

Inga Egede

Ældretalsmand

Aṛaṛṛiaq

